



Brüssel, 23. juuni 2026
(OR. en)

10268/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0188(NLE)

VISA 59
MIGR 154
RELEX 794
COAFR 175
COMIX 132
CH
LI
NO
IS

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega peatatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 810/2009 teatavate sätete kohaldamine Somaalia suhtes

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2026/...,

...

**millega peatatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 810/2009
teatavate sätete kohaldamine
Somaalia suhtes**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 810/2009,
millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri)¹, eriti selle artikli 25a lõike 5 punkt a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

¹ ELT L 243, 15.9.2009, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>.

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 810/2009 artikli 25a lõike 2 kohase hindamise põhjal leiab komisjon, et koostöö Somaaliaga tagasivõtmise valdkonnas on ebapiisav. Tagasivõtmise valdkonnas tehtava koostöö kõigis etappides on vaja teha märkimisväärseid edusamme, sealhulgas on vaja tagada, et Somaalia teeks viivitusteta, prognoositaval viisil ja tegelikult koostööd liikmesriikidega ebaseaduslike rändajate tuvastamise, tagasipöördumistunnistuste väljaandmise ja tagasisaatmisoperatsioonide korraldamise vallas nii sunniviisilise tagasisaatmise kui ka vabatahtliku tagasipöördumise korral.
- (2) Väga väheste eranditega on liikmesriikidel pidevalt raskusi, kuna selgelt ei ole kindlaks määratud asutused, kes oleksid pädevad liidu asutustega suhtlema, ning tagasivõtutaotlustele ja tagasipöördumistunnistuste väljaandmise taotlustele ei vastata, eriti sunniviisilise tagasisaatmise juhtudel.
- (3) Võttes arvesse samme, mida komisjon on Somaaliaga koostöö parandamiseks siiani astunud, ja liidu üldisi suhteid Somaaliaga, peetakse Somaalia koostööd liiduga tagasivõtmise küsimustes ebapiisavaks ja seega on vaja võtta meetmeid.

- (4) Seetõttu tuleks ajutiselt peatada määruse (EÜ) nr 810/2009 teatavate sätete kohaldamine selliste Somaalia kodanike suhtes, kelle suhtes kehtib viisanõue vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1806². Eesmärk on julgustada Somaaliat võtma vajalikke meetmeid, et parandada tagasivõtmise valdkonnas tehtavat koostööd.
- (5) Ajutiselt tuleks peatada määruse (EÜ) nr 810/2009 artikli 25a lõike 5 punktis a osutatud sätete kohaldamine, nimelt võimalus loobuda artikli 14 lõikes 6 osutatud viisataotlejate puhul tõendavate dokumentide esitamise nõudest; artikli 23 lõikes 1 osutatud üldine 15 kalendripäeva pikkune menetlemisperiood, mille peatamine välistaks ka selle ajavahemiku pikendamise kuni 45 päevani ainult üksikjuhtudel ja tähendab, et tavapärase menetlemisperiood oleks 45 päeva; artikli 24 lõigete 2 ja 2c kohaste mitmekordsete viisade väljaandmine ning diplomaatilise passi ja teenistuspassi kasutajate puhul artikli 16 lõike 5 punkti b kohane viisatasust loobumise võimalus.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj>).

- (6) Käesolev otsus ei tohiks mõjutada seda, kuidas kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/38/EÜ³, millega laiendatakse vaba liikumise õigust pereliikmetele nende kodakondsusest olenemata, kui nad on liidu kodanikuga kaasas või ühinevad temaga. Käesolevat otsust ei tohiks seega kohaldada direktiivi 2004/38/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate liidu kodanike pereliikmete suhtes ega selliste kolmandate riikide kodanike pereliikmete suhtes, kellel on liidu ja kolmanda riigi vahelise lepingu alusel vaba liikumise õigus, mis on samaväärne liidu kodanike vastava õigusega. Käesolevat otsust ei tuleks kohaldada selliste Ühendkuningriigi kodanike pereliikmete suhtes, keda käsitatakse soodustatud isikutena vastavalt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingule⁴ (edaspidi „väljaastumise leping“), tingimusel et asjaomasel pereliikmel on õigus ühineda soodustatud isikuga väljaastumislepingu kohases vastuvõtvas riigis ja et ta esitab selleks viisataotluse.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

⁴ ELT L 29, 31.1.2020, lk 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2020/sign.

- (7) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed ei tohiks mõjutada kohustusi, mis liikmesriikidel on rahvusvahelise õiguse kohaselt muu hulgas rahvusvaheliste valitsustevaheliste organisatsioonide asukohariigina või selliste rahvusvaheliste konverentside võõrustajariigina, mille on kokku kutsunud ÜRO või muud liikmesriikides asuvad rahvusvahelised valitsustevahelised organisatsioonid. Seega ei tohiks ajutist peatamist kohaldada viisat taotlevate Somaalia kodanike suhtes juhul, kui see on vajalik selleks, et liikmesriigid saaksid täita oma kohustusi selliste organisatsioonide asukohariigina või selliste konverentside võõrustajariigina.
- (8) Käesolev otsus ei tohiks mõjutada isikute võimalust viisat taotleda ja saada täielikus kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.
- (9) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev otsus põhineb Schengeni *acquis*'l, otsustab Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast seda, kui nõukogu on käesoleva otsuse kohta otsuse teinud, kas ta rakendab seda oma õiguses.
- (10) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ⁵; seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

⁵ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).

- (11) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (viimase kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)⁶ tähenduses, mis kuuluvad nimetatud lepingu teatavaid rakenduseeskirju käsitleva nõukogu otsuse 1999/437/EÜ⁷ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda.
- (12) Šveitsi puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ning Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)⁸ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ⁹ artikliga 3.

⁶ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36, ELI:

[http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj).

⁷ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31, ELI:

<http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

⁸ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj).

⁹ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

- (13) Liechtensteini puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹⁰ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL¹¹ artikliga 3.
- (14) Küprose puhul on käesolev otsus akt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 tähenduses,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

¹⁰ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj>.

¹¹ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

Artikkel 1

1. Käesolevat otsust kohaldatakse selliste Somaalia kodanike suhtes, kelle suhtes kehtib viisanõue vastavalt määrusele (EL) 2018/1806.
2. Käesolevat otsust ei kohaldata selliste Somaalia kodanike suhtes, kes on viisanõudest vabastatud määruse (EL) 2018/1806 artikli 4 lõike 2 alusel või kellele liikmesriigid on kooskõlas määruse (EL) 2018/1806 artikliga 6 ette näinud erandid viisanõudest.
3. Käesolevat otsust ei kohaldata Somaalia kodanike suhtes, kes on:
 - a) sellise liidu kodaniku pereliikmed, kelle suhtes kohaldatakse direktiivi 2004/38/EÜ, kui nad on liidu kodanikuga kaasas või ühinevad temaga;
 - b) selliste kolmandate riikide kodanike pereliikmed, kellel on liidu ja kolmanda riigi vahelise lepingu alusel vaba liikumise õigus, mis on samaväärne liidu kodanike vastava õigusega, ega
 - c) selliste Ühendkuningriigi kodanike pereliikmed, keda käsitatakse soodustatud isikutena vastavalt väljaastumislepingule, tingimusel et pereliikmel on õigus ühineda soodustatud isikuga väljaastumislepingu kohases vastuvõtvas riigis ja et ta esitab selleks viisataotluse.
4. Käesoleva otsuse kohaldamine ei mõjuta neid juhtumeid, mil liikmesriiki seob rahvusvahelisest õigusest tulenev kohustus, eelkõige:
 - a) rahvusvahelise valitsustevahelise organisatsiooni asukohariigina;

- b) ÜRO või liikmesriigis asuvate muude rahvusvaheliste valitsustevaheliste organisatsioonide kokku kutsutud või nende egiidi all toimuva rahvusvahelise konverentsi võõrustajariigina;
- c) privileege ja immunitete kehtestava mitmepoolse lepingu alusel või
- d) tulenevalt Püha Tooli (Vatikan) ja Itaalia vahel 1929. aastal sõlmitud lepingust (Lateraani pakt), nagu seda on viimati muudetud.

Artikkel 2

Ajutiselt peatatakse määruse (EÜ) nr 810/2009 järgmiste sätete kohaldamine:

- a) artikli 14 lõige 6;
- b) artikli 16 lõike 5 punkt b;
- c) artikli 23 lõige 1 ning
- d) artikli 24 lõiked 2 ja 2c.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle teatavakstegemise päeval.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile, Bulgaaria Vabariigile, Tšehhi Vabariigile, Saksamaa Liitvabariigile, Eesti Vabariigile, Kreeka Vabariigile, Hispaania Kuningriigile, Prantsuse Vabariigile, Horvaatia Vabariigile, Itaalia Vabariigile, Küprose Vabariigile, Läti Vabariigile, Leedu Vabariigile, Luksemburgi Suurhertsogiriigile, Ungarile, Malta Vabariigile, Madalmaade Kuningriigile, Austria Vabariigile, Poola Vabariigile, Portugali Vabariigile, Rumeeniale, Sloveenia Vabariigile, Slovaki Vabariigile, Soome Vabariigile ja Rootsi Kuningriigile.

..., ...

Nõukogu nimel
eesistuja
